

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 329/2012-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. E. K., M., zastúpenej advokátom JUDr. I. H., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Cob 146/2011 z 13. októbra 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. E. K. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. januára 2012 doručená sťažnosť MUDr. E. K., M. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj

„žalobca“), zastúpenej advokátom JUDr. I. H., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Cob 146/2011 z 13. októbra 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Sťažovateľka je podľa zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti“) poskytovateľkou zdravotnej starostlivosti v odbore všeobecný lekár pre deti a dorast, ktorá sa žalobným návrhom doručeným Okresnému súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) 14. novembra 2008 domáhala proti obchodnej spoločnosti K., spol. s r. o. (ďalej len „žalovaná“), „uloženia povinnosti zaplatiť 460,07 € s prísl. titulom neuhradenia ceny práce za 4/2008, 7-10/2008 podľa faktúr č. 2008038, č. 2008091, č. 2008093, č. 2008094“. Žalovaná vykonáva „na základe povolenia udeleného Košickým samosprávnym krajom činnosť poskytovateľa lekárskej služby prvej pomoci“.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Podaním zo dňa 14. 8. 2009 zobrať žalobca návrh v časti späť z dôvodu čiastočnej úhrady dlžnej sumy zo strany žalovaného. Zároveň spresnil a rozšíril petit návrhu ohľadom úhrady ďalších faktúr a to č. 2008030 za 3/2008 a č. 2008063 za 6/2008 tak, že žiadal, aby súd zaviazal žalovaného na úhradu 394,57 € s prísl. a trovy konania. Súd uznesením zo dňa 24. 3. 2010 konanie v časti o zaplatenie 171,00 € zastavil a pripustil zmenu návrhu. Vyčlenený nárok na zaplatenie 394,57 € s prísl. a trov konania bol vedený pod sp. zn. 22 Cb/72/2009.

Podaním zo dňa 20. 5. 2010 žalobca zmenil návrh tak, že žiadal aby súd zaviazal žalovaného na sumu 1113,14 € s prísl. a žalovanému bola uložená povinnosť odo dňa

právoplatnosti rozhodnutia uhrádzať žalobcovi za vykonávanie LSPP hodinovú odmenu vo výške 6,63 € za každú hodinu odpracovanú počas pracovného dňa a hod. odmenu vo výške 9,95 € za každú hod. odpracovanú počas pracovného pokoja, sviatku a trovy konania.

Súd uznesením zo dňa 24. 5. 2010 č. k. 22 Cb/72/2010-45 konanie v časti o zaplatenie úrokov z omeškania vo výške zo súm a za obdobie špecifikované vo výroku uvedeného uznesenia zastavil a vo zvyšku zmenu návrhu tak, ako to vyplýva z podania žalobcu zo dňa 20. 5. 2010 nepripustil.

Argumentácia žalobcu na prvostupňovom súde bola založená na týchto pilieroch:

A. nárok na zaplatenie žiadanej sumy opiera o znenie § 451 ods. 1 OZ. Podľa spomínaného ustanovenia § 451 ods. 1 OZ (cit.) „Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.“ Žalobca bol toho názoru, že k bezdôvodnému obohateniu došlo v jeho negatívnej podobe. Teda že sa doterajší majetok poskytovateľa LSPP nezmenšil, hoci by k tomu inak došlo, kedy obohatený plnil svoje povinnosti (uhrádzal lekárovi spravodlivú odmenu a nie tú, ktorú mu do podania žaloby poskytoval).

B. Pod pojmom spravodlivá odmena si žalobca predstavoval nárok na celý zisk, ktorý poskytovateľa LSPP ostane z inkasovaných príjmov (zo služby žalobcu), po odrátaní nákladov priamo spojených so zabezpečením fungovania LSPP vo výške vykalkulovanej na dobu, v rámci ktorej lekár službu poskytoval. Zároveň by spravodlivá odmena mala zahŕňať aj paušálnu náhradu toho, že lekár musí proti svojej vôli vykonávať službu a svoj čas tráviť mimo rodiny.

C. Určenie výšky odmeny súdom tak, aby spĺňala kritéria „spravodlivosti“ je zložitým právnym problémom. Pri kreácii výšky odmeny je nutné zohľadniť viacero skutočností. Úvodnou otázkou, ktorú si je potrebné ozrejmiť je, na základe akých kritérií možno vychádzať pri jej určení a aké sú relevantné pramene, z ktorých je tieto kritéria možné vyabstrahovať.

Vzhľadom na povahové znaky vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, ktoré sa najviac približujú charakterovým črtám obchodnoprávneho vzťahu je potrebné pri hľadaní odpovedí na predošlé otázky vychádzať z lex generalis zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodného zákonníka (ďalej tiež ako „OBZ“). Tento základný kódex pre podnikateľov na takéto situácie pamätá a k riešeniu týchto medzier zaujal na viacerých miestach aj hodnotové stanovisko (axiologický postoj zákonodarcu). Azda najbližším ustanovením

v rámci Obchodného zákonníka, ktoré svojím obsahom a účelom môžeme a simili použiť pri riešení vzniknutej situácie je ustanovenia § 546 OBZ pojednávajúce o určení ceny diela v prípade absencie dohody zmluvných strán. Zákon túto situáciu rieši v ods. 1 nasledovne (cit.) „Ak nie je cena dohodnutá alebo určiteľná je objednávateľ povinný zaplatiť cenu, ktorá sa obvykle platí za porovnateľné dielo v čase uzavretia zmluvy za obdobných obchodných podmienok“ Záver, o tom že pri určovaní odmeny sa má automaticky vychádzať z výšky odmien obvykle dohodnutých pri iných poskytovateľoch LSPP s odkazom na ustanovenie § 546 OBZ, ktorý sa núka v predmetnom spore použiť je však podľa nášho názoru pre tento prípad nepoužiteľný. Vychádzal by z argumentu per petitio principii. Ustanovenie § 546 OBZ upravuje ideálnu situáciu, kde štandardné ceny za diela sú dohodnuté poctivým obchodným stykom a výsledkom slobodného vyjednávania podnikateľských subjektov.

Kontrahovanie poskytovateľov povinných vykonávať službu v prospech poskytovateľov LSPP však nepodlieha takej slobode, ako v iných prípadoch podnikania, pretože je výsledkom nepoctivého konania žalovaného, ako aj iných poskytovateľov LSPP. Dôkazom nepoctivého konania žalovaného je zneužívanie hrozby disciplinárnych opatrení samosprávneho kraja, ktoré aj v tomto prípade sankcionovali žalobcu za neplnenie si svojej zákonnej povinnosti (rozhodnutie Košického samosprávneho kraja č. 1497/2008-RU20-5172 zo dňa 25. 2. 2008). Rovnako dôkazom nepoctivého konania žalovaného je úplné alebo len čiastočné uhrádzanie faktúr aj 5 ročným oneskorením. Rešpekt k zákonu a strach z disciplinárneho konania pred samosprávnym krajom dávajú navrch poskytovateľom LSPP pri negociovaní ako odmeny, tak aj ostatných podmienok zmluvy. Je zrejmé, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným nemá kontraktuálnu povahu, pretože v ňom zo strany žalobcu chýba podstatný znak platného právneho úkonu, ktorým je slobodná vôľa (pozri § 34 a § 37 ods. 1 OZ).

D. Vzhľadom na skutočnosti a závery vyplývajúce z osobitosti tohto prípadu je žalobca toho názoru, že najobjektívnejším spôsobom ako sa dopracovať k tzv. spravodlivej odmene za služby poskytované žalobcom je jej ustálenie prostredníctvom znaleckého posudku. Ako bolo naznačené, pri určovaní tejto výšky sa nemožno limitovať existujúcim stavom pri ostatných prevádzkovateľoch LSPP, pretože odmeňovanie u iných poskytovateľoch LSPP taktiež vychádza rovnako z nesprávne nastaveného systému

a nereflektuje hodnotu služby vykonávanú slúžiacimi poskytovateľmi. Predmetom znaleckého posudku je:

Vyčísliť aký bol príjem (za výkony, inkasované poplatky od pacientov, pomernú časť paušálnych náhrad pripadajúce na dĺžku služby žalobcu) žalovaného zo služieb vykonaných žalobcom. Prehľad služieb žalobca prikladá k tomuto podaniu ako prílohu.

Vyčísliť aké boli náklady na prevádzkovanie LSPP a určiť aká pomerná časť pripadá na obdobie, v ktorom slúžil žalobca. Posúdiť ekonomickú opodstatnenosť nákladov na prevádzku a v prípade zistenia neekonomických nákladov vyčísliť na základe ekonomických ukazovateľov aká by mala byť ich opodstatnená výška.

Vyčísliť rozdiel medzi bodom 1 a bodom 2 - toto je podľa názoru žalobcu bezdôvodné obohatenie žalovaného, ktoré žalobca žiada vydať.

E. Na ilustráciu a obhajobu tvrdenia o podobe spravodlivej odmeny žalobca poukazuje na zdroje financovania žalovaného:

- odplata za konkrétne poskytnuté zdravotné výkony podľa nariadenia Vlády SR č. 226/2005 Z. z. o výške úhrady za zdravotnú starostlivosť, ktorú uhrádza zdravotná poisťovňa poskytovateľovi lekárskej služby prvej pomoci v platnom znení

- úhrada priamo od poistenca za spracovanie údajov zistených pri poskytovaní ambulantnej starostlivosti v rámci lekárskej služby prvej pomoci najviac vo výške 1,7 % zo sumy životného minima (cca 2 €) - § 38a ods. 1 písm. b) zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti

- paušálna platba za každého poistenca v rámci ich spádového územia - podľa príslušného opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR.»

O žalobe sťažovateľky rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 22 Cb 72/2010 zo 7. marca 2011 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) tak, že „zaviazal žalovaného k úhrade sumy 88,81 € spolu s prísl., v ostatnej časti nárok zamietol. Rovnako nepriznal účastníkom náhradu trov konania.“. Proti označenému rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol namietaným rozsudkom krajský súd tak, že potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej časti a zároveň nepriznal účastníkom trovy odvolacieho konania, pričom odvolanie sťažovateľky „... považoval za

nedôvodné. Pokiaľ ide o odôvodnenie predmetného rozhodnutia odvolací súd sa stotožnil zo závermi prvostupňového súdu.“.

Sťažovateľka zastáva názor, «že rozhodnutím Okresného súdu Michalovce zo dňa 7. 3. 2011 a rozhodnutím Krajského súdu Košice zo dňa 13. 10. 2011 bolo porušené základné právo na súdnu ochranu zaručené Ústavou Slovenskej republiky v čl. 46 ods. 1 a právo na spravodlivý proces podľa č. 6 ods. 1 Dohovoru o ochranu základných práv a slobôd, a to z dôvodu arbitrárnosti rozhodnutí. Tento nedostatok v konečnom dôsledku spôsobuje neospravedliteľnosť a neudržateľnosť jeho rozhodnutia ako predpoklad porušenia ústavnosti...»

Za účelom sumarizovania predkladá sťažovateľ tento prehľad príčin porušenia práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ktorých výsledkom je nezákonné a protiústavné rozhodnutie ako Okresného súdu, tak aj Krajského súdu, a ktoré v konečnom dôsledku vedú k porušeniu práva na vlastníctvo:

Vnímanie odmeny v rozsahu iba „obvyklej odmeny“ je pre sťažovateľa z odkazom na hore uvedené argumenty vid'. neprijateľné a sťažovateľ v ňom vidí arbitrárnosť. Možnosti generovania zisku žalovaným a spôsob odmeňovania žalobcu sa dostávajú do zjavného nepomeru, čo v konečnom dôsledku naruša elementárny mechanizmus pri strete práva na podnikanie, práva na vlastníctvo a generálneho zákazu nútenej práce s princípom majetkovej rovnováhy tak, ako je vnímaná nielen vnútroštátnymi, ale aj medzinárodnými prameňmi práva. Súdny svojimi rozhodnutiami tak narušajú princíp rovnosti a nestrannosti. Na podklade tohto vzťahu dochádza v súčasnosti k narušeniu majetkovej rovnováhy medzi účastníkmi konania v zmysle zásady „suum cuique tribuere“.

Odmietnutie vyčíslenia spravodlivej odmeny prostredníctvom znaleckého posudku je z pohľadu sťažovateľa v rozpore s princípom riadne odôvodneného a preskúmateľného rozhodnutia. Odkaz na neidentifikovateľnú judikatúru nevytvára dostatočné záruky právnej istoty a predvídateľnosti rozhodovania pre žalobcu. Nepripustenie rozšírenia návrhu o služby vykonané v roku 2009, ale predovšetkým odôvodnenie tohto rozhodnutia (stroho jednou vetou konštatované zákonné ustanovenie, že výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o rozšírenom návrhu), je ústavne neudržateľné. Nesplňa požiadavku riadneho odôvodnenia, preskúmateľnosti. Zároveň naruša právo sťažovateľa na

prístup k súdu. Neprerušenie konania a nepodania prejudiciálnej otázky protiústavnosti predpisu § 79 ods. 1 písm. v) zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov s odôvodnením že predmetná právna úprava upravuje iba povinnosť vykonávať LSPP a nedotýka sa odplatnosti je z pohľadu sťažovateľa alibistické a je v rozpore s úlohou všeobecných súdov ako primárnych ochrancov ústavnosti (sp. zn. III. ÚS 79/02). Režim (protiústavného) fungovania LSSP v stále jeho aktuálnej zákonnej podobe a jeho akceptovanie súdmi v podobe ich postupu a rozhodovania (neprerušenie konania a obmedzenie rozhodnutia len na obvyklú odmenu) je v príkrom rozpore a zasahuje do základného práva žalobcu vlastniť majetok tak ako ho Ústava SR upravuje vo svojom čl. 20 a dodatkový protokol č. 1 k Dohovoru v čl. 1. Princíp rovnakej zákonnej ochrany vlastníckeho práva bol rozhodnutiami Okresného a Krajského súdu porušený. Súd priznal vyššiu ochranu žalovanému. Takisto nebolo nútené obmedzenie vlastníckeho práva konformné sústavou SR, nakoľko absentuje požiadavka primeranej náhrady v zmysle čl. 20 ods. 4 Ústavy SR.».

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom o nej takto rozhodol:

„1. Rozhodnutím Krajského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob/146/2011, ktorým Krajský súd potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Michalovce v konaní sp. zn. 22 Cb/72/2010 a nepriznal náhradu trov konania bolo porušené právo na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 Ústavy, právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru, právo na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 a ods. 4 Ústavy a právo na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. 10. 2011 sp. zn. 3 Cob/146/2011 v celom rozsahu a vec vracia Krajskému súdu Košice na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 323,50 € na účet jeho právneho zástupcu do jedného mesiaca od doručenia tohto nálezu.

4. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 2000 € na účet jeho právneho zástupcu do jedného mesiaca od doručenia tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľka namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 20 ods. 4 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Cob 146/2011 z 13. októbra 2011. Z dokumentácie priloženej k sťažnosti vyplýva, že krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 22 Cb 72/2010-160 zo 7. marca 2011, ktorým bola

žalovanému uložená povinnosť uhradiť sťažovateľke sumu 81,81 € s príslušenstvom a ktorým bol nárok sťažovateľky vo zvyšku zamietnutý.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

V súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti sťažovateľky ústavný súd považoval za potrebné poukázať aj na svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo

možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Zo sťažnosti vyplývajú tieto kľúčové námietky sťažovateľky, podľa ktorých namietaný rozsudok krajského súdu

a) je arbitrárny v časti týkajúcej sa priznania odmeny iba v rozsahu „*obvyklej odmeny*“ (ďalej aj „*námietka arbitrárnosti rozhodnutia*“),

b) je „*v rozpore s princípom riadne odôvodneného a preskúmateľného rozhodnutia*“ z dôvodu odmietnutia „*vyčíslenia spravodlivej odmeny prostredníctvom znaleckého Posudku*“ (ďalej aj „*námietka neodôvodnenosti a nepreskúmateľnosti rozhodnutia*“),

c) je neakceptovateľný z dôvodu „*neprerušenie(a) konania a nepodanie(a) prejudiciálnej otázky protiústavnosti predpisu § 79 ods. 1 písm. v) zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov s odôvodnením že predmetná právna úprava upravuje iba povinnosť vykonávať LSPP a nedotýka sa odplatnosti je z pohľadu sťažovateľa alibistické a je v rozpore s úlohou všeobecných súdov ako primárnych ochrancov ústavnosti*“ [ďalej aj „*námietka neprerušenia konania z dôvodov podľa § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku*“ (ďalej aj „*OSP*“)],

d) je neakceptovateľný z dôvodu nepripustenia rozšírenia návrhu „*o služby vykonané v roku 2009*“ (ďalej aj „*námietka nepripustenia rozšírenia návrhu*“).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Pri výklade základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Krajský súd v napadnutom rozsudku predovšetkým uviedol:

«Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p. aj s konaním, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, vec po právnej stránke posúdil v súlade so zákonom, a preto aj správne rozhodol. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 O. s. p.). Na doplnenie dôvodov uvedených v napadnutom rozsudku súdu prvého stupňa, odvolací súd uvádza nasledovné: Súd prvého stupňa správne posúdil vzťah medzi účastníkmi ako obchodno-právny a pri zisťovaní odmeny vychádzal z „obvyklej odmeny“, ktorú poskytovali LSPP v iných obdobných prípadoch. Skutočnosť, že nastavenie odmeňovania u poskytovateľoch LSPP je podľa názoru žalobkyne nesprávne a nereflektuje hodnotu služby vykonávanú slúžiacimi poskytovateľmi v tomto prípade, nemôže ani pri prípadnej správnosti tohto tvrdenia súd zohľadniť, pretože by to bolo v rozpore so zák. č. 578/2004 Z. z. Námietky týkajúce sa nepripustenia zmeny žaloby a na prerušenie konania sú v tomto štádiu konania právne bezvýznamné.»

V súlade s § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Vo svojej ustálenej judikatúre v nadväznosti na § 219 ods. 2 OSP ústavný súd zdôrazňuje, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd preskúmal aj odôvodnenie rozsudku okresného súdu sp. zn. 22 Cb/72/2010 zo 7. marca 2011, v ktorom okresný súd zaujal podrobné stanovisko k jednotlivým námietkam sťažovateľky, pričom krajský súd sa v napadnutom rozsudku s právnymi názormi prvostupňového súdu stotožnil.

II.1.1 K námietke arbitrárnosti rozhodnutia a námietke neodôvodnenosti a nepreskúmateľnosti rozhodnutia

Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu a aj krajského súdu vyplýva, že sa stotožnili s právnym názorom sťažovateľky (žalobkyne), že v okolnostiach posudzovaného sporu ide zo strany žalovanej o bezdôvodné obohatenie z dôvodu služieb poskytovaných sťažovateľkou, za ktoré jej (sťažovateľke) patrí peňažná náhrada. Sporným sa však stalo samotné ustanovenie výšky bezdôvodného obohatenia.

Okresný súd v rozsudku k týmto námietkam uviedol:

„Právny vzťah medzi účastníkmi konania vyhodnotil súd s poukazom na ich postavenie ako obchodno-právny sui generis. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalobca vykonával v jednotlivých mesiacoch služby LSPP u žalovaného. Účastníci však mali rozdielny názor na výšku odplaty, ktorá patrí žalobcovi za výkon takejto služby. Keďže ide o podnikateľov, v rámci ich podnikateľskej činnosti, súd sa nestotožnil s názorom, žeby uvedené služby mali byť zo strany žalobcu poskytované bezodplatne, hoci kogentná právna úprava expressis verbis jej odplatnosť neupravuje. Napokon aj žalovaný tým, že uzatváral s jednotlivými lekármi ako poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti nepomenované zmluvy, kde bola dohodnutá cena takejto služby, uznáva jej odplatný charakter. Súd právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným posudzoval analogicky pokiaľ ide o nárok na odplatu za výkon LSPP podľa ustanovenia Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení. Ide o použitie tzv. analógie legis vtedy, ak tu existuje právny vzťah, avšak neexistuje právna norma na tento vzťah priamo dopadajúca (medzera v práve), a ak existuje právna norma svojim obsahom a účelom najbližšia. t. j. upravujúca podobný vzťah. Nemožno pripustiť, že v danom prípade ide o vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu nepoctivých zdrojov, ak

samotný právny predpis upravuje vzájomný vzťah žalobcu a žalovaného a ich práva a povinnosti. To isté platí aj na prípad bezdôvodného obohatenia pri plnení bez právneho dôvodu. Preto súd mal za to, že výkonom služby LSPP žalobcu u žalovaného a to bez zmluvného rámca, sa žalovaný na úkor žalobcu obohacoval. Preto toto obohatenie musí žalobcovi vydať. Keďže bezdôvodné obohatenie spočívalo v poskytnutí služby, patrí žalobcovi peňažná náhrada. Pokiaľ však ide o jej výšku, súd tu vychádzal z toho, že účelom LSPP je zabezpečiť fungovanie a výkon LSPP a nie fungovanie trhového hospodárstva a hospodárskej súťaže. Tým je odôvodnený verejný záujem, ktorého cieľom je poskytovanie zdravotnej starostlivosti, čo predstavuje aj významnú garanciu základného práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy. Žalobca síce navrhol za účelom zistenia spravodlivej odmeny za výkon LSPP nariadiť znalecké dokazovanie, ktorým by bol vyčíslený príjem žalovaného zo služieb vykonaných žalobcom a vyčíslené náklady na prevádzkovanie LSPP s posúdením ekonomickej opodstatnenosti týchto nákladov a v prípade nehospodárnych nákladov vyčísliť iba ich opodstatnenú výšku, pričom rozdiel týchto položiek by tvoril bezdôvodné obohatenie žalovaného, tu však súd vychádzal z ustálenej judikatúry, kde zisk, ktorý podnikateľ dosiahne svojou podnikateľskou činnosťou, nie je úžitkom v zmysle ustanovenia § 458 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zisk žalovaného je totiž výsledok jeho podnikania, ktoré predstavuje široký súbor činností, a to najmä fyzickej a duševnej práce, ako aj činnosti strojov a zariadení. Z týchto dôvodov uvedený zisk nepredstavuje samostatný druh bezdôvodného obohatenia (§ 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ale ani úžitok z tohto obohatenia (§ 458 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Súd vychádzal z obvyklej odmeny ako kategórie, ktorá sa použije aj v prípade napr. mandátnej zmluvy, zmluvy o dielo a pod., keď výška ceny (odplaty) nebola dohodnutá. Preto oslovil viacerých poskytovateľov LSPP a z toho vychádzal pri určení tzv. obvyklej odmeny, ktorá patrí žalobcovi. Z oznámení týchto subjektov bolo zistené, že odmena sa pohybovala v roku 2008 v rozpätí od 70,- Sk do 130,- Sk za 1 hodinu pokiaľ ide o pracovný deň a od 90,- Sk do 155,- Sk za 1 hodinu pokiaľ ide o sviatok a víkend. Na základe toho súd ustálil, že žalobcovi patrila v roku 2008 odmena vo výške 100,-Sk/hodina pokiaľ ide o pracovný deň a vo výške 150,- Sk/hodina pokiaľ ide o víkend. Pri sadzbe za pracovný deň sa súd priklonil k dolnej sadzbe hodinovej odmeny, pri službe za víkend k jej hornej sadzbe, čo odzrkadľuje určitú kompenzáciu za povinné služby proti vôli žalobcu v čase dní pracovného voľna, ktorý je prevažne určený na

regeneráciu pracovných sil. Žalobca požadoval za rozhodné obdobie na žalovanom 565,63 EUR (za 3/2008 sumu 65,72 EUR, za 4/2008 sumu 71,70 EUR, za 6/2008 sumu 39,83 EUR, za 7/2008 sumu 79,67 EUR, za 8/2008 sumu 119,50 EUR, za 9/2008 sumu 69,71 EUR, za 10/2008 sumu 119,50 EUR, žalovaný mu uhradil sumu 239,81 EUR (za 3/2008 sumu 47,13 EUR, za 4/2008 sumu 42,42 EUR, za 6/2008 sumu 16,13 EUR, za 7/2008 sumu 26,29 Eur, za 8/2008 sumu 42,42 EUR, za 9/2008 sumu 23 EUR, za 10/2008 sumu 42,42 EUR). Podľa sadzby, ktorú súd považoval za obvyklú mal žalovaný žalobcovi poskytnúť sumu 328,62 EUR (za 3/2008 sumu 54,77 EUR, za 4/2008 sumu 59,75 EUR, za 6/2008 sumu 19,92 EUR, za 7/2008 sumu 39,83 EUR, za 8/2008 sumu 59,75 EUR, za 9/2008 sumu 34,85 EUR, za 10/2008 sumu 59,75 EUR). Rozdiel v nezaplatenej sume tak predstavuje suma 88,81 EUR, na ktorú úhradu súd zaviazal žalovaného. Vo zvyšku presahujúcu túto sumu súd žalobu žalobcu zamietol. Súd taktiež nepripustil rozšírenie návrhu o odplatu za služby za rok 2009, pretože by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o rozšírenom návrhu.

Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, účinného do 31. 12. 2008, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania určené v zmluve, inak o 10 % vyššie, než je základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska uplatňovaná pred prvým kalendárnym dňom kalendárneho polroka, v ktorom došlo k omeškaniu. Základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska platná v prvý kalendárny deň kalendárneho polroka, v ktorom došlo k omeškaniu sa použije počas celého tohto polroka. Žalobcovi súd priznal nárok na úrok z omeškania vo výške 12,50 % ročne zo súm nezaplateného peňažného záväzku, vzhľadom k tomu, že sa žalovaný dostal do omeškania deň po dni splatnosti jednotlivých faktúr, ktoré sú považoval za výzvu na vydanie plnenia. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Pretože žalobca žiadal na žalovanom celkovo sumu 565,63 EUR, pričom v čase podania návrhu bola dôvodná suma čo do výšky 328,62 EUR a až po podaní návrhu uhradil žalovaný žalobcovi sumu 2389,81 EUR, rozhodol súd, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá tvorí súčasť právneho poriadku Slovenskej republiky alebo tvorí súčasť takých medzinárodných zmlúv, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, t. j. k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. II. ÚS 249/04, IV. ÚS 23/05, I. ÚS 236/06, III. ÚS 363/06).

V citovanej časti odôvodnenia rozsudku okresného súdu sú zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uvedené dôvody, pre ktoré súd prvého stupňa posúdil záväzkovo-právny vzťah medzi sťažovateľkou a žalovaným ako vzťah sui generis a použil uplatnením analógie legis ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) upravujúce inštitút bezdôvodného obohatenia, pričom pri stanovení jej výšky (obvyklej odmeny) vychádzal inter alia aj z účelu lekárskej služby prvej pomoci spätého v širšom kontexte s verejným záujmom, ktorým v danom prípade je ochrana zdravia, a nie zo sťažovateľkou navrhovaného znaleckého dokazovania, na základe ktorého by tzv. spravodlivá odmena bola stanovená ako rozdiel medzi *„príjmom žalovaného zo služieb vykonaných žalobcom a vyčíslených ekonomicky opodstatnených nákladov na prevádzkovanie lekárskej služby prvej pomoci“*. Okresný súd zároveň v nadväznosti na § 428 ods. 2 OZ (*„S predmetom bezdôvodného obohatenia sa musia vydať aj úžitky z neho, pokiaľ ten, kto obohatenie získal, nekonal dobromyseľne.“*) a v súvislosti so sťažovateľkou navrhovaným určením výšky tzv. spravodlivej odmeny poukázal na ustálenú judikatúru, podľa ktorej *„zisk, ktorý podnikateľ dosiahne svojou podnikateľskou činnosťou, nie je úžitkom v zmysle ustanovenia § 458 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zisk žalovaného je totiž výsledok jeho podnikania, ktoré predstavuje široký súbor činností, a to najmä fyzickej a duševnej práce, ako aj činnosti strojov a zariadení. Z týchto dôvodov uvedený zisk nepredstavuje samostatný druh bezdôvodného obohatenia (§ 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ale ani úžitok z tohto obohatenia (§ 458 ods. 2 Občianskeho zákonníka)“*. Sťažovateľka v tejto súvislosti

zdôrazňuje, že „*Odkaz na neidentifikovateľnú judikatúru nevytvára dostatočné záruky právnej istoty a predvídateľnosti rozhodovania pre žalobcu.*“.

Ústavný súd pripúšťa, že odôvodneniu rozsudku okresného súdu chýba precíznosť z hľadiska neoznačenia konkrétnej judikatúry, ktorú okresný súd zobral ako základ pri vysporiadavaní sa s argumentáciou sťažovateľky súvisiacou s ustanovením výšky bezdôvodného obohatenia. Zároveň však ústavný súd zdôrazňuje, že tento nedostatok odôvodnenia rozsudku okresného súdu nemôže mať za následok jeho protiústavnosť za predpokladu existencie takejto judikatúry. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Obdo V 59/2002 z 31. mája 2004, z ktorého vyplýva, že zisk, ktorý dosiahol žalobca svojou podnikateľskou činnosťou, nie je úžitkom v zmysle § 458 ods. 2 OZ. Podľa tohto ustanovenia s predmetom bezdôvodného obohatenia sa musia vydať aj úžitky z neho, pokiaľ ten, kto obohatenie získal, nekonal dobromyseľne. Úžitok v zmysle tohto ustanovenia môže predstavovať iba to, čo sa nadobudlo určitým zhodnotením samotného bezdôvodného obohatenia.

Podľa názoru ústavného súdu je vzhľadom na uvedené napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorým sa tento stotožnil s dôvodmi rozsudku okresného súdu vo vzťahu k posudzovaným námietkam sťažovateľky, ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnený a nemožno ho považovať ani za arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnymi názormi krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory krajského súdu svojimi vlastnými.

Z uvedených dôvodov ústavný súd považuje uvedené námietky sťažovateľky za zjavne neopodstatnené.

II.1.2 K námietke neprerušenia konania z dôvodov podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP

Podľa čl. 144 ods. 2 prvej vety ústavy ak sa súd domnieva, že iný všeobecný záväzný predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1 ústavy.

Podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Sťažovateľka napáda sťažnosťou rozsudok krajského súdu sp. zn. 3 Cob/146/2011 z 13. októbra 2011 a namietané porušenie označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru odôvodňuje tým, že okresný súd uznesením nevyhovел jej návrhu na prerušenie konania vedeného pod sp. zn. 22 Cb/72/2010 „*s odôvodnením že predmetná právna úprava upravuje iba povinnosť vykonávať LSPP a nedotýka sa odplatnosti*“, čo je podľa jej názoru „*alibistické a je v rozpore s úlohou všeobecných súdov ako primárnych ochrancov ústavnosti*“. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že uznesenie sp. zn. 22 Cb/72/2010 z 18. novembra 2010 o zamietnutí návrhu sťažovateľky na prerušenie konania nadobudlo právoplatnosť 10. decembra 2010. Sťažovateľka totožnú námietku uviedla vo svojom odvolaní proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 22 Cb/72/2010 zo 7. marca 2011, pričom krajský súd k nej v napadnutom rozsudku uviedol, že ide o námietku, ktorá je v danom štádiu konania právne bezvýznamná.

Podľa názoru ústavného súdu je námietka sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu zjavne neopodstatnená. Sťažovateľka mala právo podať proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 22 Cb/72/2010 z 18. novembra 2010 o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (ďalej len „uznesenie o zamietnutí prerušenia konania“) odvolanie, o ktorom by bol povinný rozhodnúť krajský súd v rámci odvolacieho konania a v rámci neho sa s námietkou vysporiadať. Vzhľadom na skutočnosť, že svoje právo nevyužila a uznesenie okresného súdu o prerušení konania nadobudlo právoplatnosť 10. decembra

2010, bol postup krajského súdu, ktorý k námietke sťažovateľky v rámci konania o odvolaní proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 22 Cb/72/2010 zo 7. marca 2011 uviedol, že je v danom štádiu konania právne bezvýznamná, ústavne udržateľná. Vzhľadom na uvedené ústavný súd vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľky nezistil takú príčinnú súvislosť medzi napádaným rozsudkom krajského súdu a ňou namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Nad rámec už uvedeného ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. I. ÚS 216/2010) uvádza, že z čl. 144 ods. 2 ústavy v spojení s § 109 ods. 1 písm. b) OSP povinnosť prerušiť konanie pre všeobecné súdy nevyplýva. Z § 18 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde vyplýva, že subjektom procesne spôsobilým podať návrh na začatie konania pred ústavným súdom je súd v súvislosti s jeho rozhodovacou činnosťou, a nie účastník konania (I. ÚS 53/2010). V konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 259/09 ústavný súd uviedol, že „Samotná sťažovateľmi namietaná skutočnosť, že... súd neaplikoval v konaní postup podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP, nie je odopretím prístupu sťažovateľa k súdu. Ústavný súd konštatuje, že prerušiť konanie podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b) druhej vety OSP možno len vtedy, ak konajúci súd dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. K tomuto záveru musí však dospieť súd, a nie účastník konania. Je teda plne na posúdení všeobecného súdu, nakoľko tento postup aplikuje (m. m. IV. ÚS 84/08).“.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že aj s touto námietkou sťažovateľky sa krajský súd vysporiadal ústavne konformným spôsobom, a preto napadnutým rozsudkom nemohol porušiť sťažovateľkou označené základné právo podľa ústavy ani právo podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu ústavný súd považuje aj túto námietku sťažovateľky za zjavne neopodstatnenú.

II.1.3 K námietke *nepripustenia rozšírenia návrhu*

Z príloh k sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podaním z 20. mája 2010 navrhla okresnému súdu pripustenie zmeny žalobného návrhu v súlade s § 95 ods. 1 OSP, keďže podľa jej názoru *„výsledky doterajšieho konania môžu byť podkladom aj pre konanie o zmenenom návrhu“*. Okresný súd uznesením sp. zn. 23 Cb/72/2010 z 24. mája 2010 *„konanie v časti úrokov z omeškania... zastavil“* a *„vo zvyšku zmenu návrhu, tak ako to vyplýva z podania žalobcu zo dňa 20. 5. 2010 nepripustil“*. Sťažovateľka namieta *„predovšetkým odôvodnenie tohto rozhodnutia (stroho jednou vetou konštatované zákonné ustanovenie, že výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o rozšírenom návrhu)“*, ktoré považuje za ústavne neudržateľné, keďže nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia.

Vo vzťahu k tejto námietke ústavný súd predovšetkým pripomína, že jej podstatou je nesúhlas s procesným rozhodnutím vo veci konajúceho súdu, na ktorého odôvodnenie nemožno klásť také požiadavky ako na rozhodnutie vo veci samej. Toto konštatovanie nepriamo potvrdzuje aj skutočnosť, že Občiansky súdny poriadok nepripúšťa podať proti takémuto uzneseniu odvolanie [pozri 202 ods. 3 písm. f) OSP]. Ústavný súd nespochybňuje tvrdenie sťažovateľky o strohosti odôvodnenia tohto rozhodnutia okresného súdu a pripúšťa, že ho okresný súd mohol odôvodniť aj podrobnejšie, ale zároveň uvádza, že k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepostačuje akýkoľvek nedostatok v činnosti všeobecného súdu, t. j. musí ísť o pochybenie, ktoré má ústavný rozmer.

Za situácie, keď podstatou posudzovanej odvolacej námietky sťažovateľky je nesúhlas s procesným rozhodnutím súdu prvého stupňa, proti ktorému Občiansky súdny poriadok odvolanie samostatne nepripúšťa, nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať reakciu krajského súdu na ňu spočívajúcu v konštatovaní, že *„Námietky týkajúce sa nepripustenia zmeny žaloby... sú v tomto štádiu konania právne bezvýznamné“*, za také jeho pochybenie, ktoré by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohlo zakladať

reálny dôvod na vyslovenie porušenia sťažovateľkou označených práv. Ústavný súd preto považuje aj túto námietku sťažovateľky za zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd po preskúmaní kľúčových námietok sťažovateľky dospel k záveru, že medzi rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Cob 146/2011 z 13. októbra 2011 a ňou namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by vytvárala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

V súlade s čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákona a všeobecné zásady medzinárodného práva. Toto ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

V súvislosti s namietaným porušením základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné

poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patria aj základné právo podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, ako aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprosedné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 dohovoru. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že namietaným rozsudkom krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označených základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010).

Ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základnými právami podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala reálne možnosť vysloviť porušenie týchto práv po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky na ochranu ústavnosti už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2012